

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ*Юрченко Л. В., студентка**Науковий керівник: Янченко Н. В., к.е.н., доцент**Харківський національний університет будівництва та архітектури*

Процес виведення підприємства з кризового стану має відбуватися не хаотично та безсистемно, він має бути належним чином організований та скоординований. Розуміння цих аксіоматичних істин обумовлює доцільність визначення основних документів, що повинні розроблятися у процесі антикризового управління підприємством.

Ключові питання: антикризове управління.

Антикризове управління - це частина стратегічного управління розвитком підприємства, що включає в себе комплекс заходів, які спрямовані на вирішення сукупності проблем, а саме: передбачення небезпеки кризи, аналіз її причин, вжиття заходів щодо ліквідації негативних наслідків функціонування суб'єктів господарювання.

На жаль, держава не створює необхідних умов, щодо забезпечення стабільності діяльності суб'єктів господарювання, що значно посилює передумови виникнення кризових ситуацій. Держава майже повністю усунулася від вирішення проблем забезпечення ефективного управління підприємствами в сучасному ринковому просторі, тобто нині відсутні ефективно діючі альтернативні системи управління, особливо ті, що спрямовані на ліквідацію кризових явищ в економіці.

У зв'язку з цим через певний проміжок часу більшість підприємств ризикує стати неконкурентоспроможними, якщо колективи їх не націлені на самостійне освоєння нових технологій, які дозволяють виробляти продукцію високої якості з найменшими затратами. Для сьогодення характерним те, що зниженню конкурентоздатності продукції сприяють кризові ситуації, які виникають майже на всіх етапах життєвого циклу підприємств і супроводжуються втратою останніми прибутку. Поглиблення кризового стану українських підприємств зумовлює наявність диспропорції в економіці, порушення господарських зв'язків, розбалансованість ринку; політичну нестабільність. За таких умов значна кількість підприємств в Україні є збитковими. Так, у 2013 р. кількість збиткових підприємств від загальної кількості підприємств (організацій) у всіх галузях економіки становила 56 %, відповідно у 2014р. - 38 %. Найбільш збитковими на сьогоднішній день залишаються промисловість, сільське господарство, підприємства транспорту, зв'язку, житлово-комунальне господарство. В промисловості, наприклад, кількість збиткових підприємств від загальної їх кількості у 2013 р. та у 2014 р. відповідно склала 52 % і 43 % , тобто має місце тенденція до зменшення їх кількості. Проте у 2014 р. загальна сума збитків в промисловості збільшилась на 1718 млн. грн. в порівнянні з 1999 р., що у відсотковому вимірюванні становить 24 %.

Висновки: отже, вирішення проблем забезпечення ефективної системи антикризового управління стає одним з головних завдань стратегічного

розвитку сучасних підприємств. Антикризове управління, основні його завдання, а саме:

- 1) забезпечення ефективного бізнесу ;
- 2) визначення і реалізація потенціалу бізнесу;
- 3) перетворення (доповнення) існуючого в інший бізнес, що зумовлено посиленням конкурентної боротьби на ринку .

Вирішенню вищенаведених завдань сприятиме встановлення взаємозалежності між наявними ресурсами підприємства і можливими результатами. На нашу думку, процес формування ефективної системи антикризового управління розвитком підприємства поряд з вищезазначеними підходами повинен передбачати також і спроможність підприємства займатися інноваційною діяльністю. Оскільки саме остання повинна охоплювати всі види господарської діяльності, а можливість впровадження нововведень повинна стати складовою частиною будь-якої функціонуючої структури. Таким чином, багатоаспектність інноваційної діяльності, яка за ринкових умов повинна стати складовою частиною системи антикризового управління, є очевидною. На жаль, згідно з статистичними даними за останні роки в Україні кількість підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, зменшилась на 10 %, зокрема випадки впровадження прогресивних технологій та освоєння виробництва нових видів продукції в промисловості зменшились відповідно на 26 %.

На наш погляд, для запобігання кризових ситуацій найбільш доцільними мають бути такі перетворення:

- вдосконалення процесу виробництва продукції на підставі використання новітніх технологій;
- забезпечення раціонального використання науково-виробничого потенціалу підприємства;
- забезпечення раціонального використання виробничо-технічної та інженерної бази;
- застосування новітніх екологічних технологій випуску продукції (розробка і застосування безвідхідних технологій; випуск екологічно безпечної продукції для споживачів та ін.).

Отже, ефективність діяльності підприємств в умовах ринку в значній мірі залежить від формування ефективної системи антикризового управління, яка здатна забезпечувати спроможність підприємства відчувати, визначати, реагувати на зміни у мінливому зовнішньому середовищі, тим самим попереджуючи кризові ситуації.

Література.

1. Антикризове управління: підручник / Під ред. Э.М. Короткова. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 432 с.
2. Стратегія та тактика антикризового управління фірмою: Під ред. А.П. Градова, Б.И. Кузина. - Спб. : Спец. література. – 512 с.
3. Статистичний щорічник України за 2000 р. – 48с.